

Klaar voor de toekomst: praktische aanpak voor de CSRD en VSME in transport

Agora-Z

27 November 2024

Even voorstellen

Factor Delta is een van de initiatiefnemers van Agora-Z

Emma Kallen

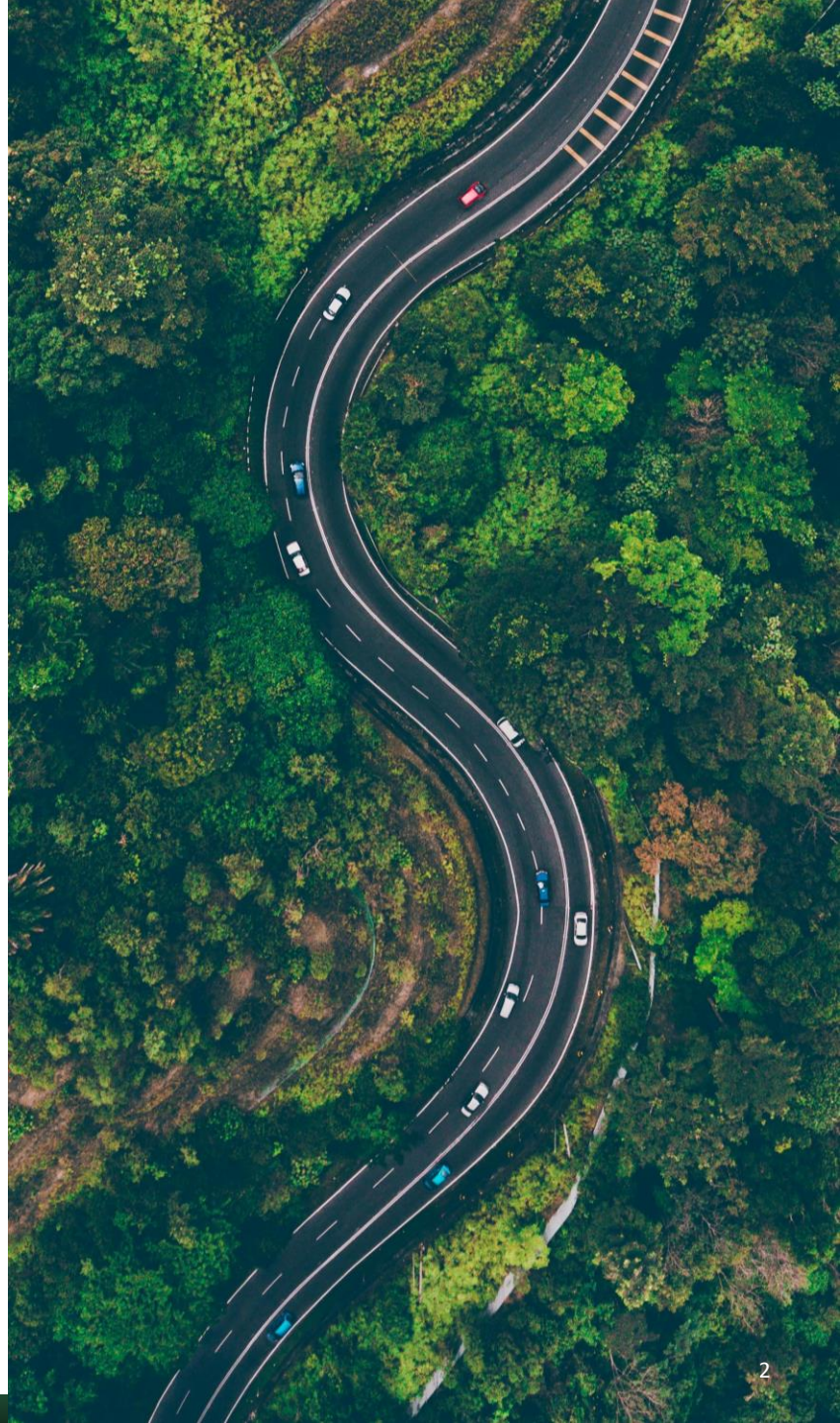
Duurzaamheidsadviseur en oprichter

Factor Delta is mede-initiatiefnemer van Agora-Z

+5 jaar ervaring met klanten adviseren in duurzaamheid

Expertise in impact meten, strategie en beleid formuleren

CSRD-expert in de transportsector

AGORA-Z

Agenda

1. CSRD & VSME: een korte introductie
2. Actieplan CSRD
3. Implementatie CSRD
4. Agora-Z
5. Q&A

AGORA-Z

1 CSRD & VSME: een korte introductie

De CSRD: een korte introductie

Wat, waarom en hoe?

Wat?

De **Corporate Sustainability Reporting Directive** (CSRD) is een Europese rapportage richtlijn die bedrijven verplicht om jaarlijks te rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties en ambities

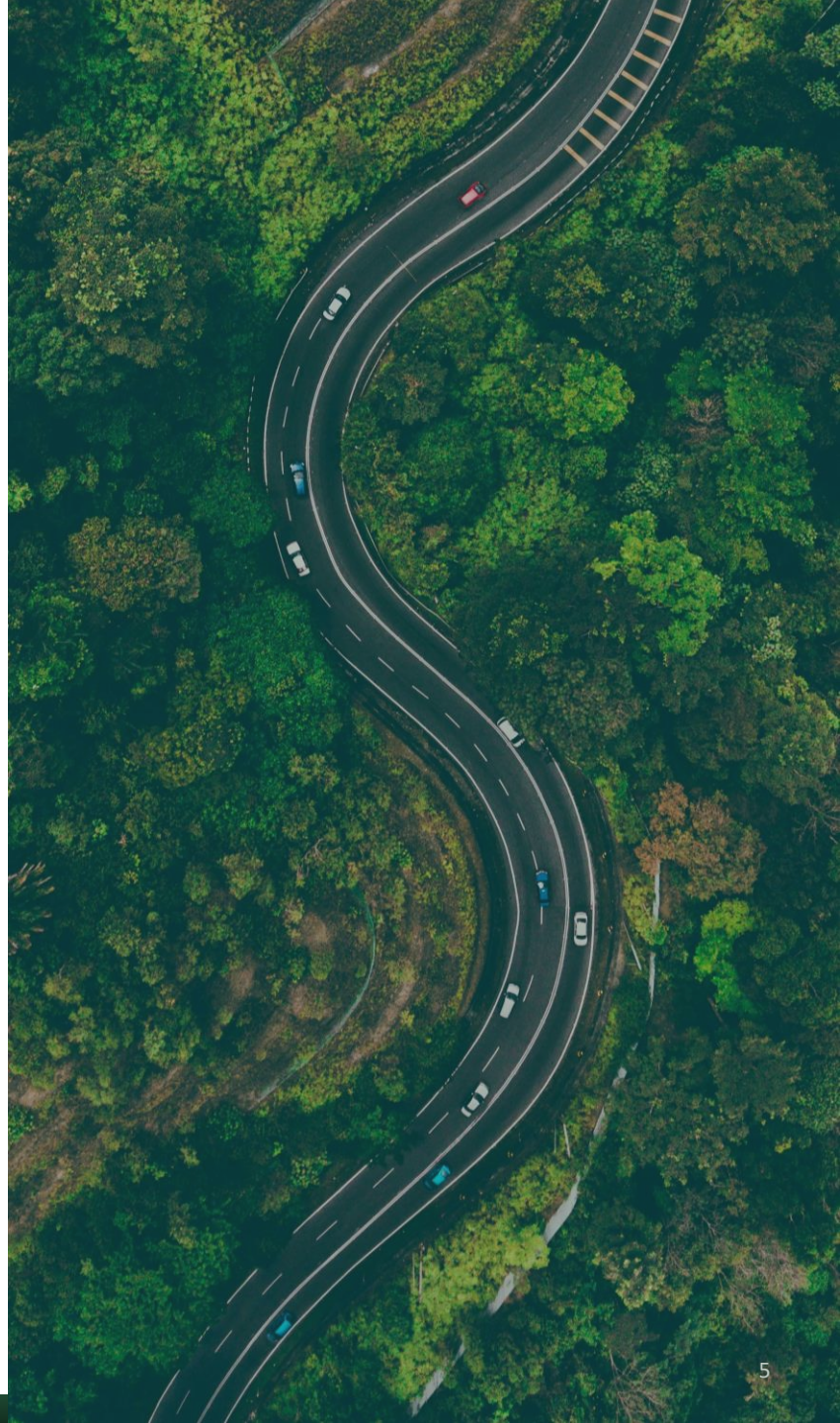
Waarom?

Het doel van de Europese Unie met de CSRD is driedelig:

1. **Duurzame transitie** faciliteren → meten is weten
2. **Gelijk speelveld** creëren → één handboek voor allemaal
3. Weg met het **vrijblijvende** karakter → verplichte externe audit

Hoe?

- **Geconsolideerde rapportage** in lijn met scope financiële rapportage
- Vanaf 2026 elk jaar rapporteren in **online EU database** en jaarverslag
- Eerste jaar diverse **vrijstellingen**
- Eerste drie jaar **controle** met limited assurance

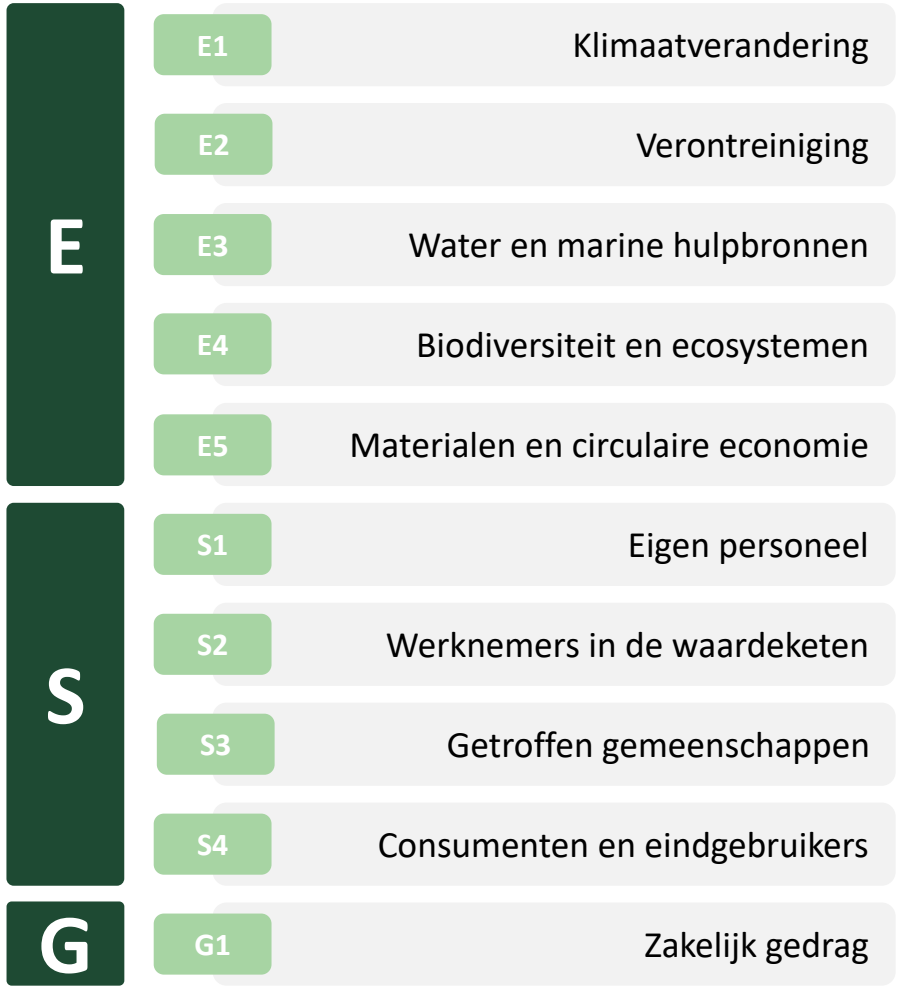

AGORA-Z

Waar moeten bedrijven over rapporteren

ESRS = Hét handboek

- De European Sustainability Reporting Standards (**ESRS**) is een document dat dient als hét **handboek** voor de CSRD rapportage.
- **Bedrijven rapporteren over**:
  - **Scope**: eigen activiteiten en de waardeketen
  - **Tijd**: huidige duurzaamheidsprestaties en toekomstige ambities
  - **Inhoud**: ecologische en sociale duurzaamheid (ESG)
- Bedrijven hoeven niet over alle CSRD onderwerpen te rapporteren. Ze maken een selectie van onderwerpen d.m.v. een **materialiteitsanalyse**.
- **Per onderwerp rapporteer je altijd grofweg over drie elementen:**
  - **Impact**: hoe hoog is de impact van het bedrijf voor dit specifieke onderwerp?
  - **Strategie**: hoe gaat het bedrijf deze impact verbeteren, met welke doelen en maatregelen?
  - **Implementatie**: hoe is de strategie geborgd binnen de organisatie? Wie is verantwoordelijk? Welke procedures?

VSME: een vrijwillige standaard voor MKB om over duurzaamheid te rapporteren in lijn met de CSRD

Introductie van de VSME

Wat?

De **Voluntary reporting standard for SMEs** (**VSME**) is een vrijwillige rapportage standaard ontworpen voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Hoe?

- De VSME biedt een gestructureerd raamwerk gebaseerd op de ESRS en bouwt op **dezelfde structuur als de CSRD**
- Bedrijven kiezen een **modules** afhankelijk van grootte en gewenste detailniveau
- De VSME is een stuk **minder uitgebreid** dan de CSRD
- De VSME heeft **geen audit** verplichting

Vanaf 10 medewerkers

Basis module

Minimale vereisten (B1–B12) voor micro-ondernemingen, zonder materialiteitsanalyse, tenzij specifiek relevant voor de onderneming.

Rond 50 medewerkers

PAT module

Extra narratieve rapportages (N1–N5) over beleid, acties en doelen, gebaseerd op een materialiteitsanalyse van relevante duurzame thema's.

Tot 250 medewerkers

Business partner module

Aanvullende datapunten voor belanghebbenden zoals investeerders, met materialiteitsanalyse, tenzij al gedekt in de PAT-module.

AGORA-Z

2 Actieplan CSRD

Om tot een degelijke rapportage te komen breken we het project op in vijf duidelijke fases

Het plan van aanpak in een notendop

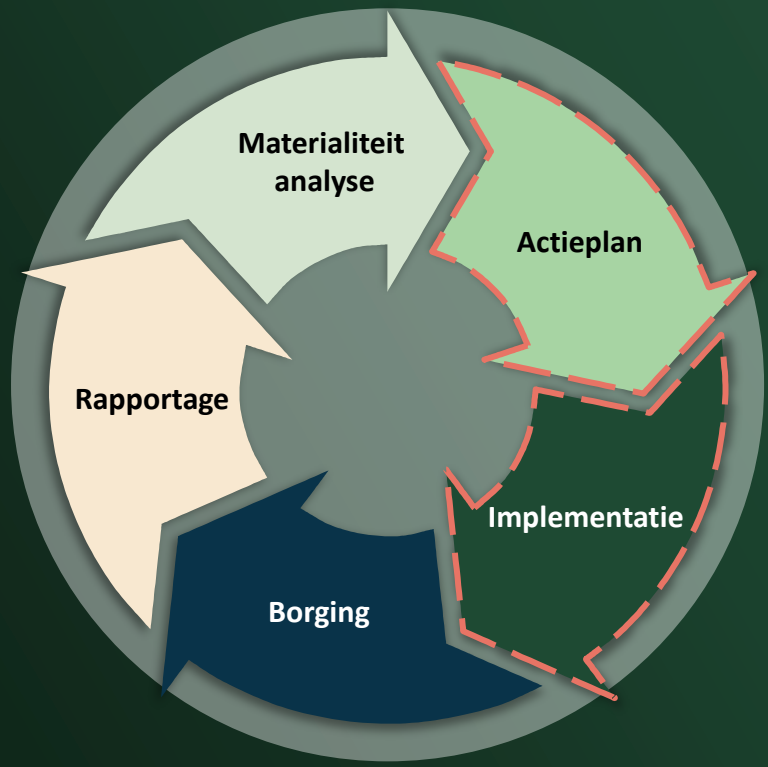
1. De **materialiteitsanalyse** identificeert de onderwerpen waar het bedrijf het meeste impact op heeft en bepaald daarmee de ‘inhoudsopgave’ van het rapport

2. Bij het **actieplan** analyseren we in hoeverre het bedrijf voldoet aan alle eisen en stellen we acties op om alle hiaten aan te pakken - het resultaat is een prioriteit gestuurde actielijst

3. De **implementatie** is de daadwerkelijke uitvoering van opgestelde acties, zoals proces-herziening, beleidsontwikkeling, gegevensverzameling, doelstellingen stellen en rollen verdelen.

4. **Borging** waarborgt voortdurende duurzaamheidsgroei via een actief systeem met overzichten, rollen en regelmatige overleggen op alle niveaus – zo is de verandering duurzaam

5. Voor de uiteindelijke **rapportage** worden alle CSRD/VSME-gegevenseisen verzameld en geïntegreerd in het vereiste format zodat het door de audit heen komt

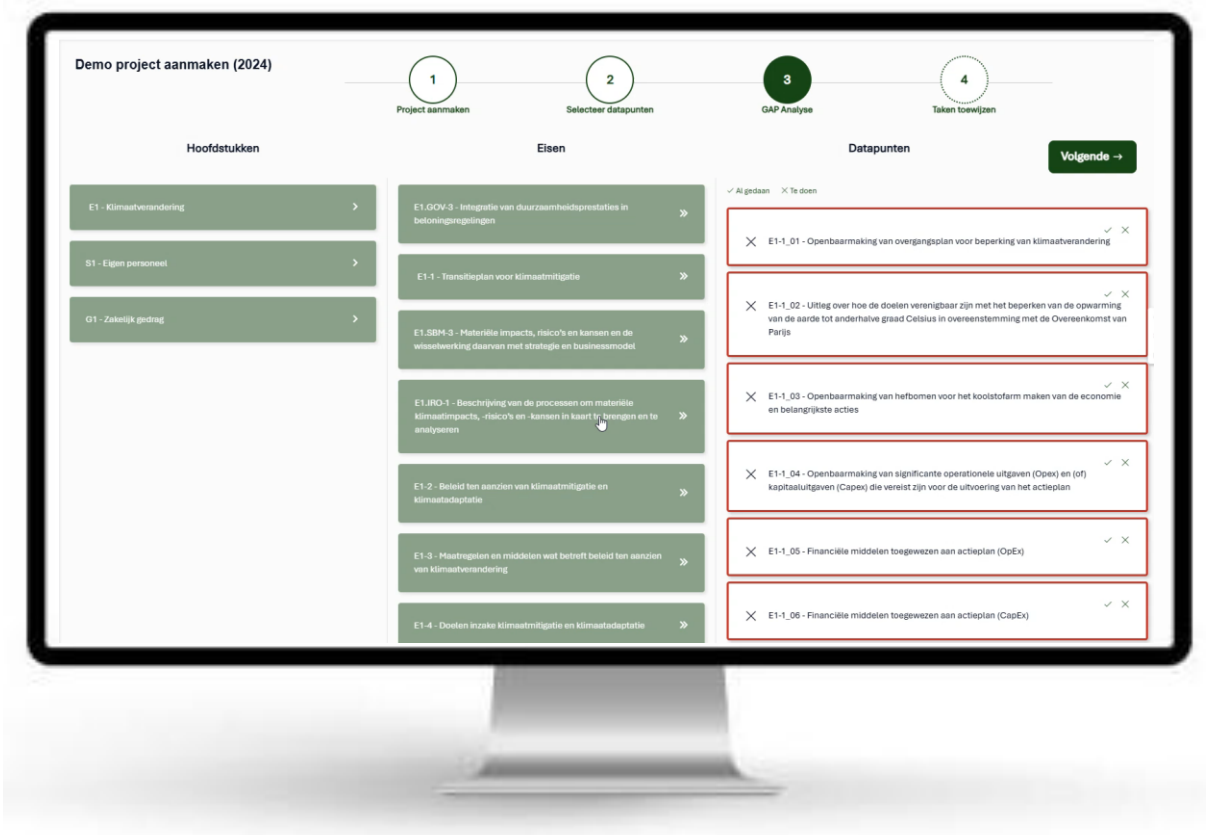
AGORA-Z

Bepaal voor alle relevante rapportage eisen welke informatie al beschikbaar is en wat nog mist

Actieplan: stap 1

Gap analyse | Prioriteren | Acties & rollen | Actieplan

- Bepaal op het hoogste detailniveau **welke rapportage eisen relevant zijn**
  - Kijk naar de specifieke IRO's uit de materialiteitsanalyse
  - Voorbeeld: E2-4: lucht, water en bodem vervuiling. Als alleen luchtvervuiling materieel is dan hoef je de rapportage eisen alleen toe te passen op luchtvervuiling.
- Bepaal per rapportage eis **welke informatie beschikbaar is**
  - Volledig aanwezig
  - Deels aanwezig (waar, hoe, wat)
  - Niet aanwezig
- **Eerste rapportage** zal er een groot deel op deels of niet aanwezig staan, maar in de **jaren daarna** zal de gap belangrijker worden omdat er dan al een goede basis ligt
- **Documenteer** goed tijdens de gap analyse wat er eventueel al (deels) aanwezig is. Dit helpt in een latere fase als iemand aan de slag gaat met de acties

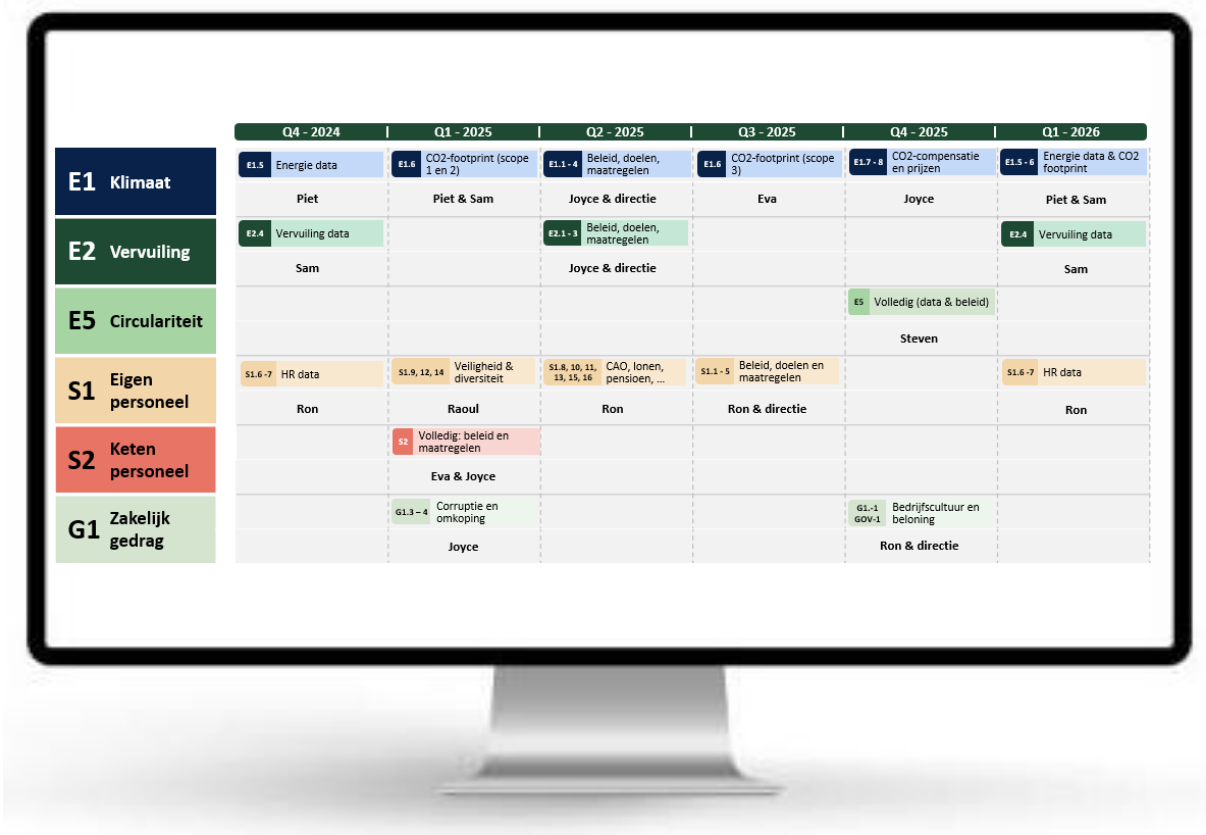

Maak een prioritering van alle rapportage eisen en houdt daarbij rekening met de resultaten van de gap analyse en mogelijke infaseringen

Actieplan: stap 2

Gap analyse | **Prioriteren** | Acties & rollen | Actieplan

- **Prioriteer de hoofdonderwerpen** die materieel zijn:
  - Stakeholder wensen zoals klant eisen
  - Eigen strategische prioriteiten
  - Grootse hiaten
  - …
- Bepaal per hoofdonderwerp of er **infaseringen of uitsluitsels** zijn
  - Financiële rapportage eisen > 1 jaar en > 3 jaar kwantitatief
  - < 750 medewerkers diverse uitsluitsels in jaar 1 en jaar 2
  - Diverse rapportage eisen > 1 jaar
- **Prioriteer binnen elk hoofdonderwerp** op sub-eis niveau
  - Kwantitatieve data eerst
  - Eigen activiteiten eerst
  - Complete rapportage eisen eerst
  - …

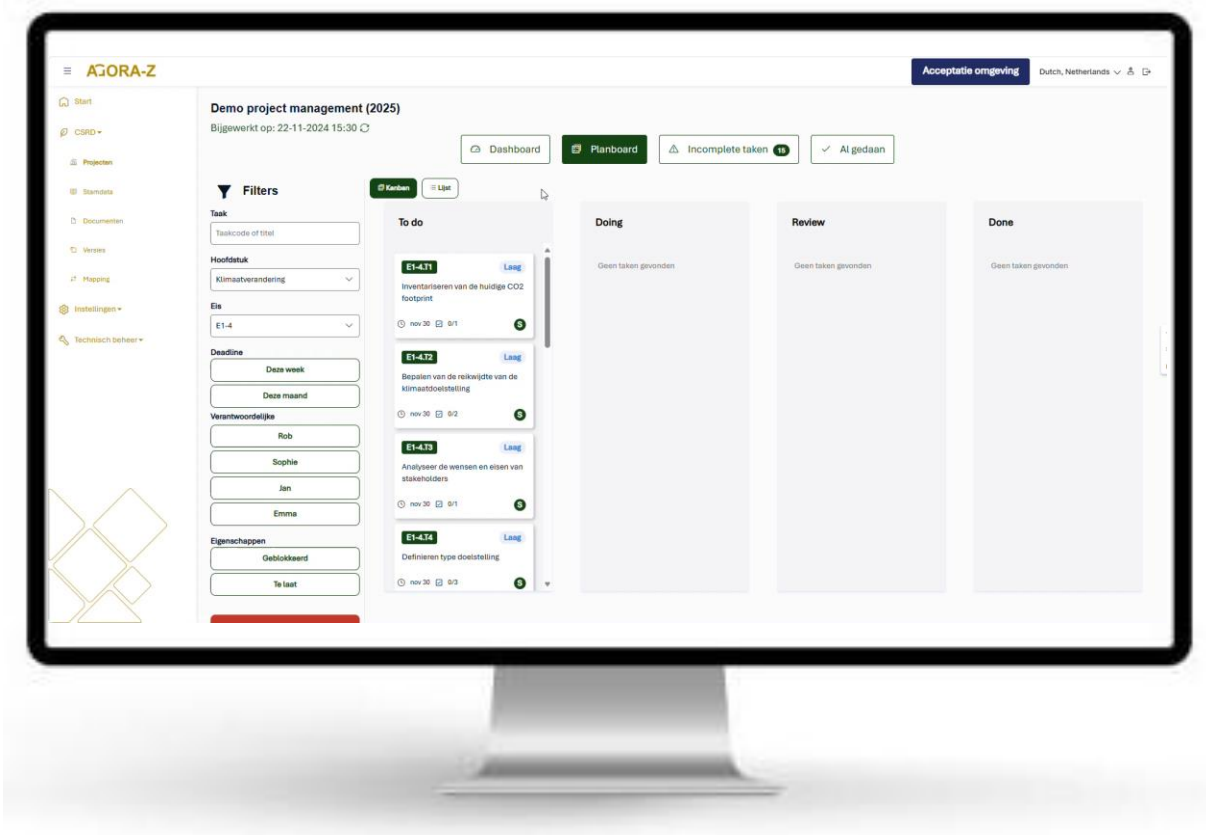

Definieer concrete en specifieke acties per rapportage eis en specificeer de tijdlijn, rollen en nodige middelen met actie

Actieplan: stap 3

Gap analyse | Prioriteren | **Acties & rollen** | Actieplan

- **Formuleer concrete acties** per rapportage eis op basis van de resultaten van de gap analyse:
  - Lees de **rapportage eis** inclusief **toepassingsvoorschriften** door in de ESRS (voorbeeld rapportage eis is E1-4: klimaatdoelstelling)
  - Bepaal welke concrete **datapunten** je over moet rapportage voor deze specifieke rapportage eis in ‘EFRAG IG 3: detailed ESRS datapoints’
  - Werk een pakket aan **acties of taken uit voor jouw bedrijf specifiek** om uit te voeren om te voldoen aan de rapportage eisen en alle datapunten in te vullen
- Specificeer de **tijdlijn**, **rollen** en nodige **middelen** per actie
- Bepaal per rapportage eis of jullie zelf voldoende **capaciteit en kennis** in huis hebben om dit op te pakken en of externe ondersteuning nodig is

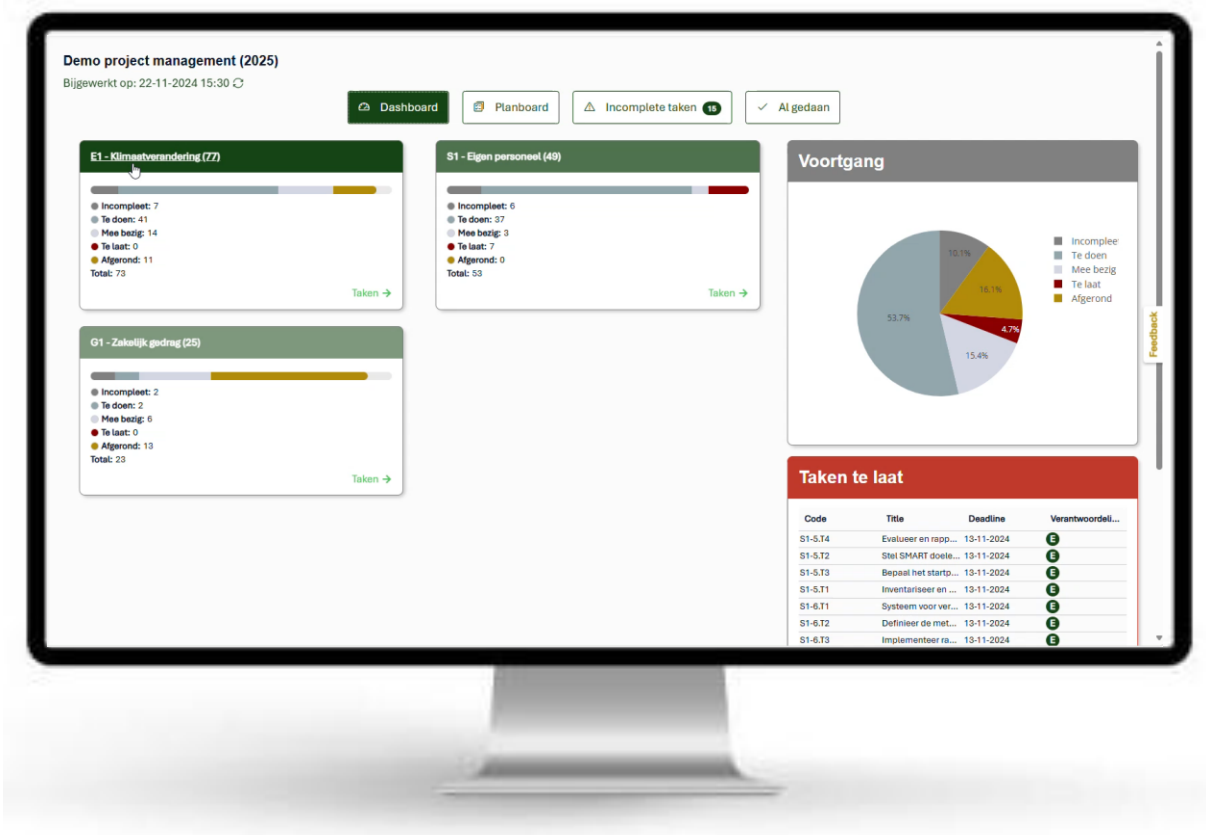

Zorg dat er goed overzicht is van alle taken en de voortgang per persoon en per onderwerp en dat alles in detail is gedocumenteerd

Actieplan: stap 4

Gap analyse | Prioriteren | Acties & rollen | **Actieplan**

- Verwerk alle acties in één overkoepelend actieplan en integreer deze in een **project management tool of format**
- Plan **periodieke check-ins** met het projectteam om de voortgang te waarborgen. Hanteer daarbij bijvoorbeeld een periode van 4 tot 6 weken
  - Zorg dat elke **verantwoordelijke** inzicht heeft in hun to do's per periode
  - Zorg dat de **project leider** het overzicht heeft van de voorgang
- **Documenteer** alle informatie in een duidelijke **audit trail** zodat de accountant dit goed kan controleren en zodat het in de volgende jaren nog duidelijk is welke keuzes zijn gemaakt

3 Implementatie CSRD

Om tot een degelijke rapportage te komen breken we het project op in vijf duidelijke fases

Het plan van aanpak in een notendop

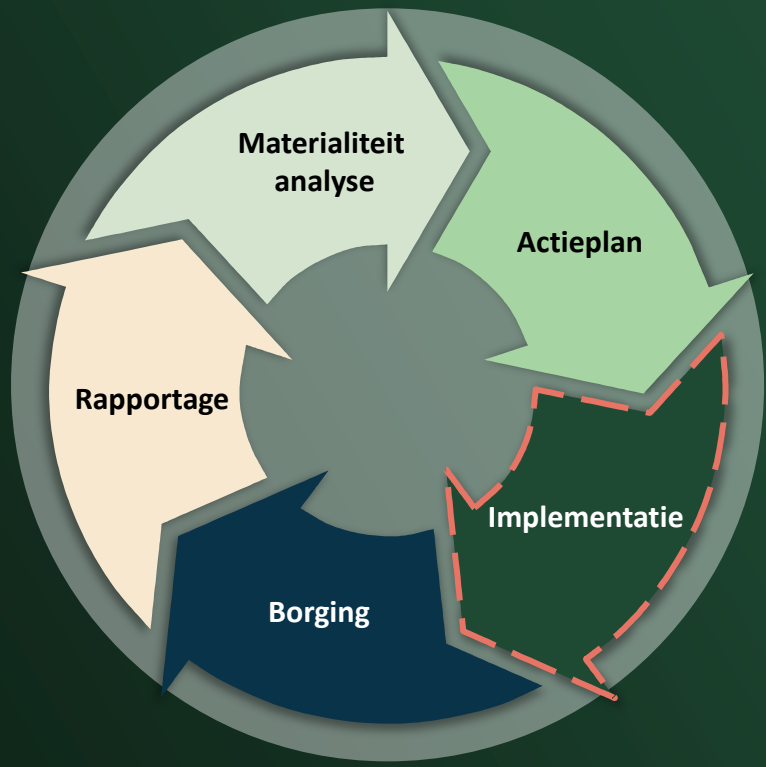
1. De **materialiteitsanalyse** identificeert de onderwerpen waar het bedrijf het meeste impact op heeft en bepaald daarmee de ‘inhoudsopgave’ van het rapport

2. Bij het **actieplan** analyseren we in hoeverre het bedrijf voldoet aan alle eisen en stellen we acties op om alle hiaten aan te pakken - het resultaat is een prioriteit gestuurde actielijst

3. De **implementatie** is de daadwerkelijke uitvoering van opgestelde acties, zoals proces-herziening, beleidsontwikkeling, gegevensverzameling, doelstellingen stellen en rollen verdelen.

4. **Borging** waarborgt voortdurende duurzaamheidsgroei via een actief systeem met overzichten, rollen en regelmatige overleggen op alle niveaus – zo is de verandering duurzaam

5. Voor de uiteindelijke **rapportage** worden alle CSRD/VSME-gegevenseisen verzameld en geïntegreerd in het vereiste format zodat het door de audit heen komt

AGORA-Z

Voorbeeld implementatie

Implementatie: voorbeeld rapportage eis E1-4: stel een klimaatdoel op

E	E1	Klimaatverandering
	E2	Verontreiniging
	E3	Water en marine hulpbronnen
	E4	Biodiversiteit en ecosystemen
	E5	Materialen en circulaire economie
S	S1	Eigen personeel
	S2	Werknemers in de waardeketen
	S3	Getroffen gemeenschappen
	S4	Consumenten en eindgebruikers
G	G1	Zakelijk gedrag

Code	Rapportage-eisen (E1 – Klimaatverandering)
GOV – 3	Integratie van duurzaamheidsprestaties in beloningsregelingen
IRO – 3	Beschrijving van proces om klimaat IRO's te meten en analyseren
SBM – 3	Materiële IRO's en de interactie met strategie en businessmodel
E1 – 1	Transitieplan voor klimaat
E1 – 2 & MDR – P	Beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie
E1 – 3 & MDR – A	Maatregelen en middelen voor beleid t.a.v. klimaatverandering
E1 – 4 & MDR – T	Doelen inzake klimaatmitigatie en klimaatadaptatie
E1 – 5	Energieverbruik en energiemix
E1 – 6	Bruto scope 1-, 2-, 3-emissies
E1 – 7	Broeikasgasverwijderingen en projecten voor broeikasgasmitigatie
E1 – 8	Interne koolstof beprijzen
E1 – 9	Beoogde financiële effecten van klimaat risico's en kansen

AGORA-Z

Vertaal de lijst van rapportage eisen en toepassingsvoorschriften per eis naar concrete taken met een logische volgorde

Implementatie: voorbeeld rapportage eis E1-4: stel een klimaatdoel op

- ❑ Definieer hoe de onderneming de **effectiviteit monitort van de maatregelen** om het doel te bereiken, inclusief de maatstaven (KPI's) die zij daarvoor gebruikt
- ❑ Definieer het doel wat de onderneming nastreeft en zorg dat dit doel **meetbaar**, **tijdgebonden** en **resultaatgericht** is (bv. 20% minder ton CO2 voor scope 1 en 2 emissies tussen 2020 en 2030)
- ❑ Bepaal of er **stakeholder** betrokken moeten worden bij het vaststellen van de doelen en indien dit het geval is, documenteer dit dan ook (bv. klanten eisen een doelstelling die minimaal in lijn is met het Parijs Akkoord)
- ❑ Definieer hoe het doel of de doelen zich **verhouden tot het beleid**
- ❑ Definieer het te behalen **niveau van het doel**, inclusief de eenheid en bepaling of het een absoluut of relatief doel is
- ❑ Definieer de **reikwijdte** van het doel (welke activiteiten, locaties, partners, ...)
- ❑ Definieer het **basisjaar** inclusief waarde van de nulmeting
- ❑ Definieer het **doeljaar** inclusief eventuele mijlpalen in de tussenliggende periode
- ❑ Definieer welke **methodologieën** en significante **aannames** gebruikt zijn voor het vaststellen van de doelen, inclusief (in voorkomend geval) de scenario's, **databronnen**, en overige belangrijke informatie). Onderbouw je keuze ook (werk dit letterlijk uit op papier)
- ❑ Definieer of het doel gebaseerd is op overtuigend **wetenschappelijk** bewijs en zo ja wat (bijvoorbeeld klimaatdoelstelling volgens SBTi)
- ❑ Werk een **werkwijze** uit om de prestaties t.o.v. de doelen te monitoren en evalueren.

1	Analyseren van huidige CO2-footprint (zie resultaten E1-6)
2	Bepalen van de reikwijdte of scope van de doelstelling (entiteiten, locatie, …)
3	Analyseren van de wensen en eisen van stakeholders (klanteisen)
4	Definieer het type klimaatdoelstelling (SBTi, eenheden, …)
5	Vaststellen van een basisjaar (nulmeting)
6	Vaststellen van een doeljaar (2030 als vuistregel)
7	Identificeren en kwantificeren van besparingsmaatregelen
8	Bepalen van het niveau van de doelstelling
9	Monitoren en evalueren van de voortgang van de doelstelling
10	Herzien en bijwerken van de doelstelling
11	Omschrijven van methodiek en aannames
12	Verwerken definitieve gegevens in voorgeschreven tabel
13	Omschrijven link tussen klimaatdoelstelling en klimaatbeleid (E1-2)
14	Omschrijven beperkingen van doelstelling

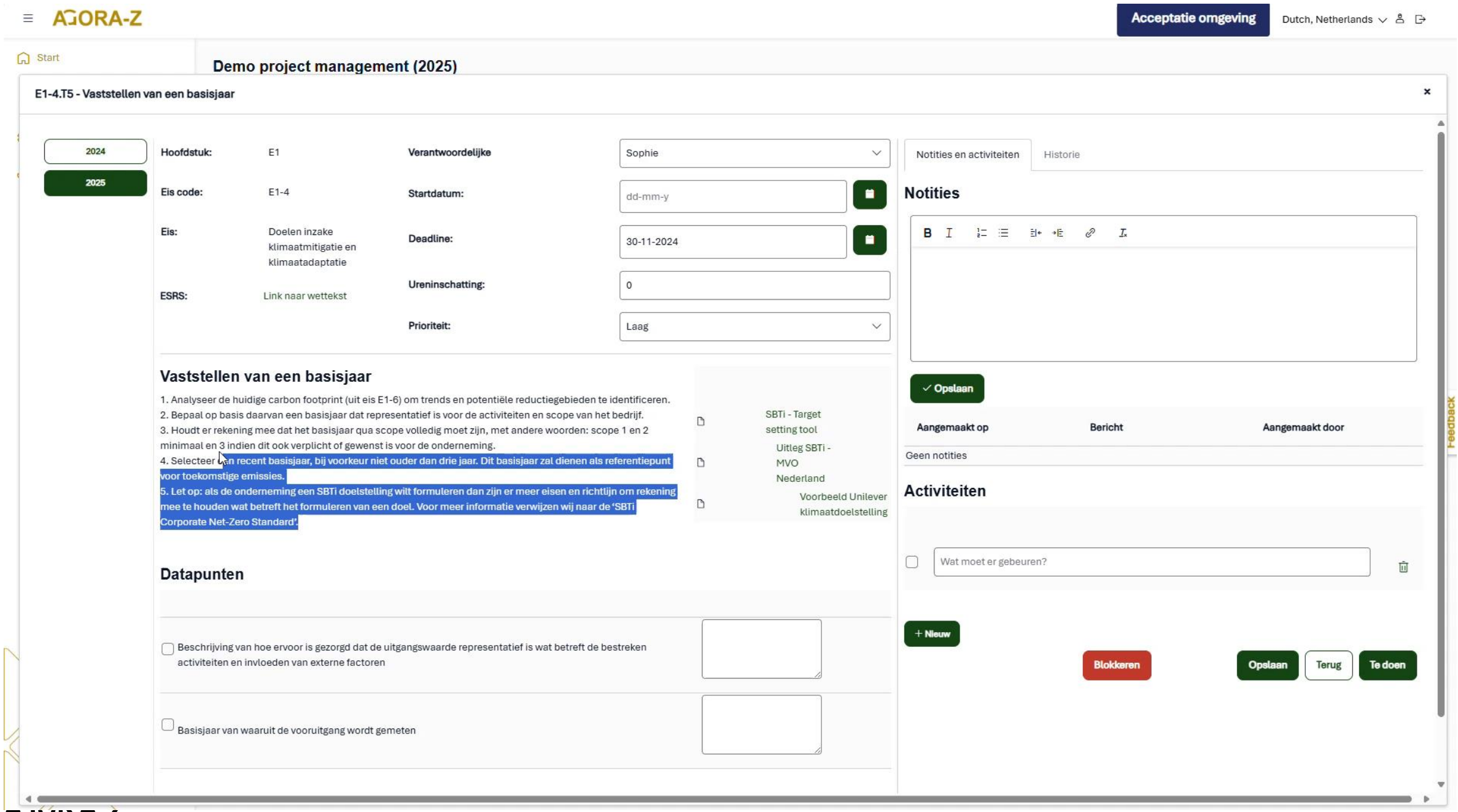
Vertaal de lijst van rapportage eisen en toepassingsvoorschriften per eis naar concrete taken met een logische volgorde

Implementatie: voorbeeld rapportage eis E1-4: stel een klimaatdoel op

- ❑ Definieer hoe de onderneming de **effectiviteit monitort van de maatregelen** om het doel te bereiken, inclusief de maatstaven (KPI's) die zij daarvoor gebruikt
- ❑ Definieer het doel wat de onderneming nastreeft en zorg dat dit doel **meetbaar**, **tijdgebonden** en **resultaatgericht** is (bv. 20% minder ton CO2 voor scope 1 en 2 emissies tussen 2020 en 2030)
- ❑ Bepaal of er **stakeholder** betrokken moeten worden bij het vaststellen van de doelen en indien dit het geval is, documenteer dit dan ook (bv. klanten eisen een doelstelling die minimaal in lijn is met het Parijs Akkoord)
- ❑ Definieer hoe het doel of de doelen zich **verhouden tot het beleid**
- ❑ Definieer het te behalen **niveau van het doel**, inclusief de eenheid en bepaling of het een absoluut of relatief doel is
- ❑ Definieer de **reikwijdte** van het doel (welke activiteiten, locaties, partners, ...)
- ❑ Definieer het **basisjaar** inclusief waarde van de nulmeting
- ❑ Definieer het **doeljaar** inclusief eventuele mijlpalen in de tussenliggende periode
- ❑ Definieer welke **methodologieën** en significante **aannames** gebruikt zijn voor het vaststellen van de doelen, inclusief (in voorkomend geval) de scenario's, **databronnen**, en overige belangrijke informatie). Onderbouw je keuze ook (werk dit letterlijk uit op papier)
- ❑ Definieer of het doel gebaseerd is op overtuigend **wetenschappelijk** bewijs en zo ja wat (bijvoorbeeld klimaatdoelstelling volgens SBTi)
- ❑ Werk een **werkwijze** uit om de prestaties t.o.v. de doelen te monitoren en evalueren.

1. Analyseren van huidige CO2-footprint (zie resultaten E1-6)
2. Bepalen van de reikwijdte of scope van de doelstelling (entiteiten, locatie, …)
3. Analyseren van de wensen en eisen van stakeholders (klanteisen)
4. Definieer het type klimaatdoelstelling (SBTi, eenheden, …)
5. Vaststellen van een basisjaar (nulmeting)

a. Analyseer de huidige carbon footprint (uit eis E1-6) om trends en potentiële reductiegebieden te identificeren.
b. Bepaal op basis daarvan een basisjaar dat representatief is voor de activiteiten en scope van het bedrijf.
c. Houdt er rekening mee dat het basisjaar qua scope volledig moet zijn, met andere woorden: scope 1 en 2 minimaal en 3 indien dit ook verplicht of gewenst is voor de onderneming.
d. Selecteer een recent basisjaar, bij voorkeur niet ouder dan drie jaar. Dit basisjaar zal dienen als referentiepunt voor toekomstige emissies.
e. Let op: als de onderneming een SBTi doelstelling wilt formuleren dan zijn er meer eisen en richtlijn om rekening mee te houden wat betreft het formuleren van een doel. Voor meer informatie verwijzen wij naar de ‘SBTi Corporate Net-Zero Standard’.

AGORA-Z
Acceptatie omgeving
Dutch, Netherlands
Start
Demo project management (2025)
E1-4.T5 - Vaststellen van een basisjaar
2024
2025
Hoofdstuk: E1
Eis code: E1-4
Eis: Doelen inzake klimaatmitigatie en klimaatadaptatie
ESRS: Link naar wettekst
Verantwoordelijke: Sophie
Startdatum: dd-mm-y
Deadline: 30-11-2024
Ureninschatting: 0
Prioriteit: Laag
Vaststellen van een basisjaar
1. Analyseer de huidige carbon footprint (uit eis E1-6) om trends en potentiële reductiegebieden te identificeren.
2. Bepaal op basis daarvan een basisjaar dat representatief is voor de activiteiten en scope van het bedrijf.
3. Houdt er rekening mee dat het basisjaar qua scope volledig moet zijn, met andere woorden: scope 1 en 2 minimaal en 3 indien dit ook verplicht of gewenst is voor de onderneming.
4. Selecteer een recent basisjaar, bij voorkeur niet ouder dan drie jaar. Dit basisjaar zal dienen als referentiepunt voor toekomstige emissies.
5. Let op: als de onderneming een SBTi doelstelling wilt formuleren dan zijn er meer eisen en richtlijn om rekening mee te houden wat betreft het formuleren van een doel. Voor meer informatie verwijzen wij naar de 'SBTi Corporate Net-Zero Standard'.
SBTi - Target setting tool
Uitleg SBTi - MVO Nederland
Voorbeeld Unilever klimaatdoelstelling
Datapunten
Beschrijving van hoe ervoor is gezorgd dat de uitgangswaarde representatief is wat betreft de bestreken activiteiten en invloeden van externe factoren
Basisjaar van waaruit de vooruitgang wordt gemeten
Notities en activiteiten
Historie
Notities
Opslaan
Aangemaakt op
Bericht
Aangemaakt door
Geen notities
Activiteiten
Wat moet er gebeuren?
Nieuw
Blokkeren
Opslaan
Terug
Te doen
Feedback

AGORA-Z

4 Agora-Z

Agora-Z maakt de CSRD eenvoudig en inzichtelijk en zorgt voor controle en overzicht van het hele proces voor iedereen

Welke oplossingen biedt Agora-Z?

Uitdaging

- Het handboek (ESRS) bevat veel jargon en is niet geschreven in makkelijk te begrijpen taal
- Er zijn potentieel meer dan 1000 datapunten waar invulling aan gegeven moet worden
- De inhoud van sommige onderwerpen is voor veel bedrijven nieuw.
- De CSRD raakt de hele organisatie. Alle afdelingen krijgen er (indirect) mee te maken.

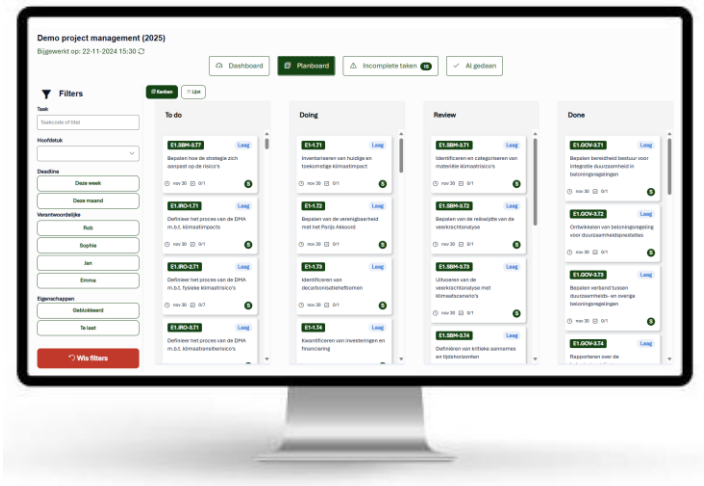
AGORA-Z

Oplossing

- Alle rapportage eisen zijn vertaald naar concrete taken, zoveel mogelijk in Jip & Janneke taal
- Eén interactief overzicht van de voortgang met alle documentatie op één plek voor de audit trail
- In de tool staan veel voorbeelden uitgelegd. Bijlagen met formats en voorbeelden zijn te downloaden
- Het hele CSRD project team krijgt toegang tot de tool. Per taak kunnen er verantwoordelijken aangewezen worden.

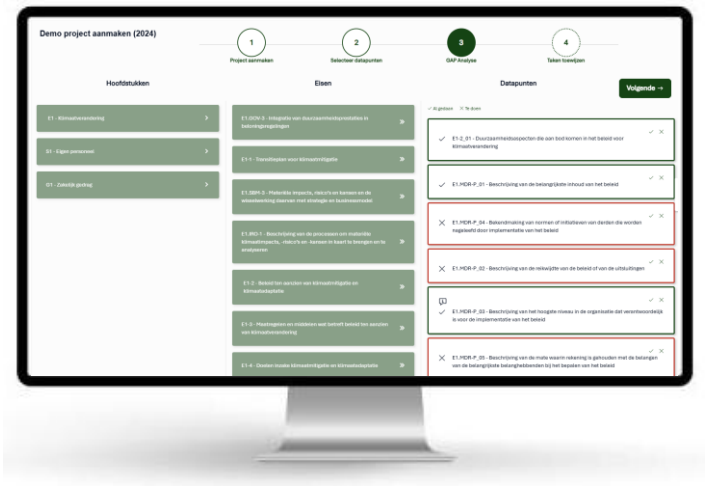
Agora-Z maakt de CSRD eenvoudig en inzichtelijk, zo ben je CSRD-compliant van A tot Z op één centrale plek

Tijd is kostbaar, besteed het aan de inhoud

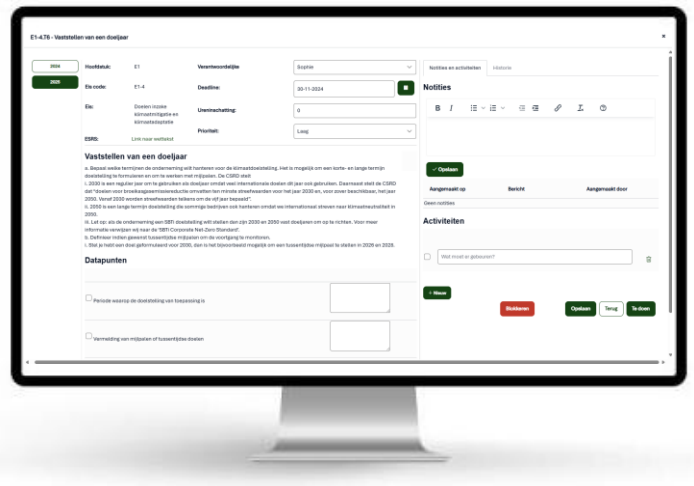
Project management op taak niveau

- Beheer van actiepunten en taken
- Duidelijke tijdlijn en deadlines
- Team & taakbeheer
- Voortgangsoverzicht in een oogopslag

Vertaling van de CSRD

- Rapportage eisen zijn vertaald naar logische en uitvoerbare taken
- Aansluiting op de resultaten van de dubbele materialiteitsanalyse
- Ingebouwde gap analyse
- Alle datapunten per rapportage eis

Waarborging van de kwaliteit

- Resultaten op niveau van datapunten met mogelijkheid tot export
- Ondersteuning bij het opzetten van het audit trail
- Overzicht van de jaarlijkse voortgang en aandachtspunten

Zijn er nog vragen?

www.agora-z.nl

e.kallen@factordelta.nl

AGORA-Z

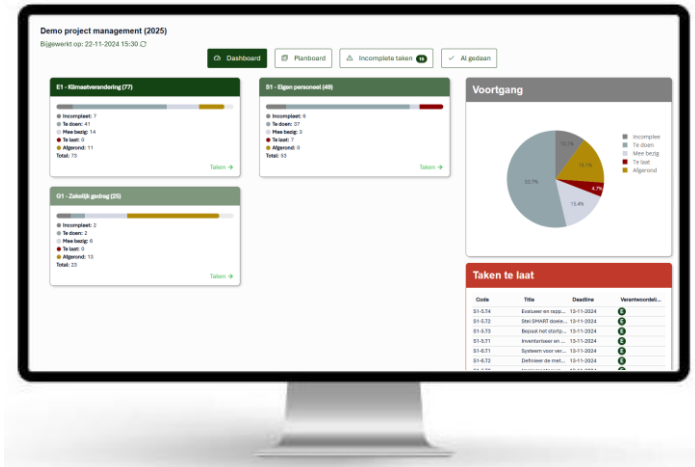

Wil je meer weten over de CSRD en Agora-Z, kom naar onze stand

MELD JE AAN VOOR ONS WEBINAR OVER AGORA-Z

Een introductie in CSRD en VSME implementatie en hoe Agora-Z hierbij kan helpen - incl. live demo

10 december 09:00 – 10:00
12 december 09:00 – 10:00
9 januari 09:00 – 10:00
14 januari 09:00 – 10:00

Wil je meer weten over de CSRD of Agora-Z? Kom dan naar onze stand op het innovatieplein

AGORA-Z

AGORA-Z

www.agora-z.nl